

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVŪNŲ GEROVĖS IR APSAUGOS ĮSTATYMO NR.
VIII-500 2, 10, 12 IR 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-2171 5
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) rengiamas vadovaujantis Ministro Pirmininko pavedimu ir atsižvelgiant į Seimo valdybos 2025 m. gegužės 14 d. sprendimą Nr. SV-S-188, taip pat atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo 2025 m. kovo 19 d. nutarimą Nr. KT14-N3/2025 „Dėl Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo 1–4 straipsnių, 5 straipsnio 3, 5–9 dalių, Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 8 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo 1, 2 straipsnių atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ (toliau – Nutarimas).

Šiuo Nutarimu Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas pripažino, kad Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 5 straipsnio 3, 5–9 dalys tiek, kiek pagal jas ūkio subjektai kompensacijų už gyvūnų laikymo ir (ar) veisimo kailių gavybos ar pardavimo tikslu ūkinės veiklos nutraukimą ir už tik tokiai ūkinei veiklai vykdyti tinkamų statinių nugriovimą, įrenginių sunaikinimą bei atliekų sutvarkymą ir išvežimą gauti negali, jei yra nevisiškai grąžinę gautas lengvatines paskolas, tuo atveju, kai jų grąžinimo terminas yra po draudimo vykdyti gyvūnų laikymo ir (ar) veisimo kailių gavybos ar pardavimo tikslu ūkinę veiklą įsigaliojimo, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui, 46 straipsnio 1 ir 3 dalims bei konstituciniam teisinės valstybės principui.

Nutarime minima, kad minėtos Įstatymo 5 straipsnio nuostatos nesuteikė teisės į kompensacijas ūkio subjektams, kurie vykdė gyvūnų laikymo ir (ar) veisimo kailių gavybos ar pardavimo tikslu ūkinę veiklą, jei jie nebuvo visiškai grąžinę lengvatinių paskolų, nors jų grąžinimo terminas sueina tik po veiklos uždraudimo įsigaliojimo dienos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 72 straipsnio pirmos dalies nuostata, „Lietuvos Respublikos įstatymas (ar jo dalis) arba kitas Seimo aktas (ar jo dalis), Respublikos Prezidento aktas, Vyriausybės aktas (ar jo dalis) negali būti taikomi nuo tos dienos, kai oficialiai paskelbiamas Konstitucinio Teismo nutarimas, kad atitinkamas aktas (ar jo dalis) prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai. <..>“, o to paties įstatymo 72 straipsnio trečiosios pastraipos nuostata, „Visos valstybės institucijos bei jų pareigūnai privalo panaikinti savo priimtus poįstatyminius aktus ar jų nuostatas, kurie pagrįsti pripažintu nekonstituciniu teisės aktu“.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija parengė ir teikia derinti Įstatymo projektą, kuriuo siūloma pakeisti Įstatymo 5 straipsnio 6 dalį, panaikinant joje nuorodą į 9 dalį, ir pripažinti netekusia galios 9 dalį.

Šie pakeitimai siūlomi atsižvelgiant į Nutarimą, kuriuo pripažinta, kad Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo (TAR, 2023-09-27, Nr. 18812) 5 straipsnio 3, 5–9 dalys tiek, kiek pagal jas ūkio subjektai kompensacijų už gyvūnų laikymo ir (ar) veisimo kailių gavybos ar pardavimo tikslu ūkinės veiklos nutraukimą ir už tik tokiai ūkinei veiklai vykdyti tinkamų statinių nugriovimą, įrenginių sunaikinimą bei atliekų sutvarkymą ir išvežimą gauti negali, jei yra nevisiškai grąžinę gautas lengvatines paskolas, tuo atveju, kai jų grąžinimo terminas yra po draudimo vykdyti gyvūnų laikymo ir (ar) veisimo kailių gavybos ar pardavimo tikslu ūkinę veiklą įsigaliojimo, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Istatymo projekto iniciatorė – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija. Istatymo projektą parengė Tvarios žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento (direktorius Saulius Jasius, tel. +370 5 239 1146, el. p. saulius.jasius@zum.lt) Gyvulininkystės ir gyvūnų gerovės skyriaus (vedėja Dalia Laureckaitė-Tumelienė, tel. +370 5 239 1133, el. p. dalia.laureckaite@zum.lt) patarėjas Marius Masiulis, tel. +370 5 239 1254, el. p. marius.masiulis@zum.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2171 5 straipsnio 3, 5 ir 8 dalimi ir vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. kovo 23 d. nutarimo Nr. 325 „Dėl Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo įgyvendinimo“ 2 punktą, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras 2024 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 3D-65 „Dėl Kompensacijų už kailinės žvėrininkystės ūkio subjektų kailinės žvėrininkystės veiklos, kurios tikslas – laikyti, veisti ir parduoti ar kitaip perleisti gyvūnus kailių gavybos tikslu, nutraukimą, statinių nugriovimą, įrenginių sunaikinimą ir susidariusių atliekų surinkimą, išvežimą ir apdorojimą, taip pat kompensacijų darbdaviui už iš darbo atleistiems darbuotojams išmokėtas išeitines išmokas skyrimo, apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtino Kompensacijų už kailinės žvėrininkystės ūkio subjektų kailinės žvėrininkystės veiklos, kurios tikslas – laikyti, veisti ir parduoti ar kitaip perleisti gyvūnus kailių gavybos tikslu, nutraukimą, statinių nugriovimą, įrenginių sunaikinimą ir susidariusių atliekų surinkimą, išvežimą ir apdorojimą, taip pat kompensacijų darbdaviui už iš darbo atleistiems darbuotojams išmokėtas išeitines išmokas skyrimo, apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašą (toliau – Taisyklės).

Minėtų Taisyklių 8 punkte, atsižvelgiant į Įstatymo 5 straipsnio 9 dalį, buvo įtvirtinta, kad „8. Kailinės žvėrininkystės ūkio subjektai, gavę lengvatinę (-es) paskolą (-as) pagal skatinamųjų finansinių priemonių „Paskolos ūkio subjektų, veikiančių žemės ūkio ir žuvininkystės produktų gamybos, perdirbimo ir prekybos srityse, likvidumui užtikrinti COVID-19 ligos protrūkio laikotarpiu“ ir „Paskolos ūkio subjektų, veikiančių žemės ūkio ir žuvininkystės produktų gamybos, perdirbimo ir prekybos srityse, likvidumui užtikrinti reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą“ schemas, dėl šio skyriaus 4 punkte nurodytų kompensacijų gali teikti paraiškas tik visiškai grąžinus šiame punkte nurodytas paskolas. Agentūra atlieka patikrinimą (esant poreikiui gauna duomenis iš trečiųjų asmenų), ar kailinės žvėrininkystės ūkio subjektas paraiškos pateikimo metu neturi šiame punkte nurodytų paskolų.“

Atsižvelgiant į Nutarimą, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija inicijavo Taisyklių pakeitimą, panaikindama Nutarimui prieštaraujantį Taisyklių 8 punktą, kuris neteko galios nuo 2025-05-23 – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2025 m. gegužės 22 d. įsakymas Nr. 3D-272 „Dėl žemės ūkio ministro 2024 m. sausio 29 d. įsakymo Nr. 3D-65 „Dėl Kompensacijų už kailinės žvėrininkystės ūkio subjektų kailinės žvėrininkystės veiklos, kurios tikslas – laikyti, veisti ir parduoti ar kitaip perleisti gyvūnus kailių gavybos tikslu, nutraukimą, statinių nugriovimą, įrenginių sunaikinimą ir susidariusių atliekų surinkimą, išvežimą ir apdorojimą, taip pat kompensacijų darbdaviui už iš darbo atleistiems darbuotojams išmokėtas išeitines išmokas skyrimo, apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Priėmus naujas teisinio reguliavimo nuostatas, bus užtikrintas Nutarimo įgyvendinimas. Tokiu būdu bus pašalintas diskriminacinis teisinis reguliavimas, kuriuo kompensacijų išmokėjimas kailinės žvėrininkystės ūkio subjektams buvo siejamas su sąlyga visiškai grąžinti lengvatines paskolas, nepaisant to, kad jų grąžinimo terminas dar nebuvo pasibaigęs.

Nauju teisiniu reguliavimu nebeliks ribojimo, draudžiančio išmokėti kompensacijas ūkio subjektams, gavusiems lengvatines paskolas pagal COVID-19 ar Rusijos agresijos pasekmių likvidavimo finansines priemones. Kompensacijos bus išmokamos, jei bus įvykdyti kiti Įstatymo ir poįstatyminių teisės aktų reikalavimai, nepriklausomai nuo paskolos grąžinimo būklės.

Tai užtikrins atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui (lygybės principui), 46 straipsnio 1 ir 3 dalims (ūkinės veiklos laisvė ir valstybės parama ūkiui), taip pat konstituciniam teisinės valstybės principui. Bus atkurtas vienodas požiūris į visus kailinės žvėrininkystės veiklą nutraukusius ūkio subjektus, nepriklausomai nuo jų finansinių įsipareigojimų būklės.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Kadangi teisinis reguliavimas nėra keičiamas iš esmės, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikis nevertintas.

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai
Įstatymo projekto priėmimas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai
Įstatymo projekto priėmimas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams
Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Kadangi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija 2025 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. 3D-272 jau priėmė atitinkamus teisės akto pakeitimus, susijusius su žemės ūkio ministro 2024 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 3D-65, papildomų teisės aktų priėmimo ar galiojančių teisės aktų pakeitimo ar pripažinimo netekusiais galios poreikio nėra.

Minėtu įsakymu buvo patikslintas Kompensacijų už kailinės žvėrininkystės ūkio subjektų veiklos nutraukimą ir su tuo susijusių išlaidų kompensavimo tvarkos aprašas, todėl teisės aktų sistema jau yra pritaikyta planuojamam įstatymo pakeitimui įgyvendinti.

10. Ar įstatymo projektas parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos įstatymo, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymui įgyvendinti nereikės priimti jokių įgyvendinamųjų teisės aktų.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Siūlomoms įstatymų nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados
Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis
„Kailinė žvėrininkystė“, „kompensacijos“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Nėra.